

- контрабанда гуманітарної допомоги, тобто незаконне переміщення її за межі країни з метою продажу або перепродажу;
- розкрадання під час транспортування шляхом організації фальшивих контрольно-пропускних пунктів для перехоплення вантажів, підкупу або залякування водіїв для зміни зазначеного маршруту;
- торгівля гуманітарною допомогою (продаж або обмін гуманітарної допомоги на інші товари або послуги).

На рівні держави вживаються всебічні заходи для протидії розкраданню гуманітарної допомоги: створені системи моніторингу та звітності для відстеження розподілу допомоги та виявлення будь-яких підозрілих дій; організована взаємодія між благодійними організаціями, правоохоронними органами та іншими державними установами для виявлення та притягнення до відповідальності зловмисників; внесені зміни до законодавства України, зокрема до Кримінального кодексу України, щодо посилення відповідальності за такі протиправні діяння тощо.

Разом з тим, необхідно зазначити, що не зважаючи на воєнний стан, що змусив кожного громадянина України змінити звичний спосіб життя та перейти до нового формату існування, на превеликий жаль, девіантні відхилення від законослухняної поведінки все одно мають місце. Так, окремі особи, намагаються використати воєнний стан з метою власного незаконного збагачення. Боротьба українського суспільства з таким видом кримінальної протиправності спрямована не лише на виконання державою своїх зобов'язань перед громадянами, але й на відновлення авторитету України на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Бондаренко О. С., Савчук В. О. (2023). Юридичний науковий електронний журнал. (1). С. 359-361. URL: http://lsej.org.ua/1_2023/87.pdf

Петренко Дар'я Русланівна,

здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Висотенко Юлія Володимирівна,

викладач кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Збройний конфлікт в Україні поставив під загрозу життя та безпеку мільйонів цивільних осіб. Захист цивільного населення від

впливу збройного конфлікту, який не має міжнародного характеру й виникає на території однієї з Високих Договірних Сторін, кожна із сторін конфлікту зобов'язана вживати заходів для захисту цивільного населення й дотримуватися та забезпечувати дотримання за всіх обставин Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни [1].

В Україні захист цивільного населення під час дії воєнного стану регулюється комплексною системою нормативно-правових актів, які визначають правові та організаційні засади захисту, до якої належать:

- Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» - визначає заходи, які вживаються для забезпечення захисту цивільного населення під час воєнного стану [2];

- Закон України «Про правовий режим воєнного стану» - визначає правові та організаційні засади захисту цивільного населення під час воєнних дій та надзвичайних ситуацій [3];

- накази та розпорядження Кабінету Міністрів України - конкретизують заходи щодо захисту цивільного населення, порядок їх реалізації та відповідальність за їх виконання;

- нормативно-правові акти органів виконавчої влади - встановлюють правила поведінки для цивільних осіб під час воєнного стану, порядок надання їм допомоги та інші питання, пов'язані з їх захистом.

Захист цивільного населення - це система заходів, спрямованих на збереження життя, здоров'я та майна цивільних осіб під час дії воєнного стану [4].

Захист цивільного населення ґрунтується на таких основних принципах:

- гуманність - всі дії щодо захисту цивільного населення повинні ґрунтуватися на принципах гуманності та співчуття;

- законність - захист цивільного населення повинен здійснюватися в рамках міжнародного гуманітарного права та національного законодавства;

- невідворотність покарання за злочини проти цивільного населення - особи, які вчинили злочини проти цивільного населення, повинні бути притягнуті до відповідальності;

- мінімізація шкоди цивільному населенню - при плануванні та здійсненні військових операцій повинні вживатися всі заходи для мінімізації шкоди цивільному населенню [4].

Вжиття необхідних заходів з захисту цивільних осіб під час дії воєнного стану:

1. Заходи попереджувального характеру: інформування населення про правила поведінки під час дії воєнного стану; навчання населення надання домедичної допомоги; створення запасів продуктів харчування, медикаментів та інших товарів першої необхідності; підготовка та обладнання захисних споруд; евакуація населення з небезпечних зон.

2. Заходи негайного реагування: оповіщення населення про повітряну тривогу та інші небезпеки; обладнання укриття цивільному населенню; надання домедичної допомоги постраждалим; гасіння пожеж та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій; відновлення життєзабезпечення населення.

3. Заходи постійного впливу: надання гуманітарної допомоги населенню; відновлення пошкодженої інфраструктури; психологічна підтримка населення; розслідування злочинів проти цивільного населення; притягнення винних до відповідальності.

Важливо зазначити, що захист цивільного населення - це спільна відповідальність держави, міжнародних організацій та громадянського суспільства.

Держава повинна створити правову базу для захисту цивільного населення, забезпечити ресурси та механізми для його реалізації. В той же час Міжнародні організації можуть надавати гуманітарну допомогу, сприяти дотриманню міжнародного гуманітарного права та розслідувати злочини проти цивільного населення. Громадянське суспільство може мобілізувати ресурси для допомоги постраждалим від війни, адвокатувати за дотримання прав людини та сприяти мирному врегулюванню конфлікту.

Тільки спільними зусиллями можна забезпечити ефективний захист цивільного населення під час дії воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text;

2. Про введення воєнного стану в Україні: указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>;

3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#top>

4. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.